

DECIZIE

de inadmisibilitate a sesizării nr.210g/2019 privind excepția de
neconstituționalitate a articolului 13 din Legea nr.499
din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat
pentru unele categorii de cetățeni

nr. 15 din 10.02.2020

Monitorul Oficial nr.102/55 din 10.04.2020

* * *

Curtea Constituțională, judecând în componența:
dlui Vladimir ȚURCAN, *președinte*,
dnei Domnica MANOLE,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,
Având în vedere sesizarea înregistrată pe 29 noiembrie 2019,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 10 februarie 2020 în camera de consiliu,
Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 13 din [Legea nr.499 din 14 iulie 1999](#) privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, ridicată de dl Veaceslav Cenușa, parte în dosarul nr.3-692/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Vitalii Ciurmac din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#).

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Dl Veaceslav Cenușa a formulat o cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, prin care a solicitat anularea Deciziilor nr.93/2017/35367 din 31 mai 2017 și nr.18216 din 17 iulie 2017.

4. În cadrul ședinței de judecată din 22 octombrie 2019, dl Veaceslav Cenușa a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 13 din [Legea nr.499 din 14 iulie 1999](#) privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni (*redacția Legii nr.499 din 14 iulie 1999, în vigoare la data apariției litigiului*), care prevede că cuantumul alocației pentru persoane vârstnice constituie 15% din cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă, stabilit anual de către Guvern.

5. Prin încheierea din 22 octombrie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale [Constituției](#) sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 47

Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

7. Prevederile relevante ale [Legii nr.499 din 14 iulie 1999](#) privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, la data apariției litigiului, sunt următoarele:

Articolul 12

Condițiile de stabilire a alocației

„Alocația pentru persoane vârstnice se stabilește cetățenilor care au atins vârsta de pensionare conform legislației în vigoare, dar nu îndeplinesc condițiile pentru obținerea dreptului la pensie de asigurări sociale de stat și nu se află la întreținerea deplină a statului.”

Articolul 13

Cuantumul alocației

„**Cuantumul alocației pentru persoane vârstnice constituie 15% din cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă, stabilit anual de către Guvern.**”

8. Prevederile relevante ale [Legii nr.156 din 14 octombrie 1998](#) privind sistemul public de pensii sunt următoarele:

Articolul 14

Dreptul la pensie pentru limită de vârstă

„Dreptul la pensie pentru limită de vârstă se acordă dacă sunt îndeplinite cumulativ condițiile privind vârstele de pensionare și stagiile de cotizare prevăzute de prezenta lege.”

Articolul 15

Condițiile de stabilire a pensiei pentru limită de vârstă

„(1) Pensia pentru limită de vârstă poate fi stabilită la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute la art.41, cu condiția realizării stagiului minim de cotizare de 15 ani.

(2) Asiguratul care, la împlinirea vârstei standard de pensionare, nu are stagiul minim de cotizare prevăzut la alin.(1) are dreptul la alocație în condițiile [Legii nr.499 din 14 iulie 1999](#) privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

(3) În cazul în care, la împlinirea vârstei standard de pensionare, asiguratul nu își exercită dreptul la pensie, la stabilirea pensiei se va lua în considerare stagiul de cotizare realizat la data solicitării.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În argumentarea excepției de neconstituționalitate, autorul pretinde că prevederile articolului 13 din [Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni](#) (în redacția de la data apariției litigiului) stabilesc alocația pentru persoane vârstnice în cuantum de 15% din pensia minimă pentru limită de vârstă stabilită anual de Guvern, fapt care conduce la o inechitate socială și la o discriminare între persoanele vârstnice care au stagiul de cotizare de 14 ani și cele care n-au nici o zi stagiul de cotizare.

10. Potrivit autorului excepției, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 4, 8, 16 și 47 din [Constituție](#).

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

12. În conformitate cu articolul 135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#), controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a [Legii privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni](#), ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea observă că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, ridicată de către dl Veaceslav Cenușa în dosarul nr.3-692/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin.(1) literele a) și g) din [Constituție](#), așa cum a fost interpretat acesta prin [Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016](#).

14. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 13 din [Legea nr.499 din 14 iulie 1999](#) privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

15. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză civilă care are ca obiect examinarea deciziilor Casei Naționale de Asigurări Sociale emise pe baza prevederilor contestate. Prin urmare, Curtea admite că instanța de judecată ar putea aplica prevederile criticate la examinarea cauzei respective, mai exact atunci când va determina legalitatea deciziilor menționate.

16. Deși autorul sesizării a invocat incidența articolelor 4, 8, 16 și 47 din [Constituție](#), acesta nu a argumentat care ar fi neconcordanța între ele și prevederile contestate. Curtea constată că în motivarea excepției de neconstituționalitate autorul compară quantumul alocației sociale pentru persoanele vârstnice cu cel al pensiilor calculat în condițiile [Legii privind sistemul public de pensii nr.156 din 14 octombrie 1998](#), dar nu motivează pretinsa neconformitate a dispozițiilor criticate cu prevederile constituționale invocate, nefiind demonstrat raportul contradictoriu dintre ele și Legea Supremă.

17. Sub acest aspect, Curtea reține că simpla enumerare a unor dispoziții constituționale nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate. Dacă ar proceda la examinarea sesizării formulate de o asemenea manieră, Curtea Constituțională s-ar substitui autorului ei în invocarea unor critici de neconstituționalitate, fapt care ar echivala cu un control din oficiu. Acest tip de control este inadmisibil în condițiile în care, prin prisma articolului 24 alin.(2) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și articolului 39 din [Codul jurisdicției constituționale](#), sesizarea trebuie să fie motivată, să cuprindă obiectul și împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele, să expună normele legale și argumentele care justifică faptul că prevederea contestată contravine [Constituției](#), precum și legătura cauzală directă între norma contestată și argumentele invocate (a se vedea, în acest sens, [HCC nr.4 din 7 februarie 2017](#), §46; [DCC nr.52 din 27 iunie 2017](#), §28; [DCC nr.115 din 15 decembrie 2017](#), §19; [DCC nr.116 din 15 decembrie 2017](#), §23; [DCC nr.126 din 15 decembrie 2017](#), §28; [DCC nr.9 din 5 ianuarie 2018](#), §21; [DCC nr.145 din 16 decembrie 2019](#), §16; [DCC nr.5 din 20 ianuarie 2020](#), §19).

18. În situații similare, Curtea a respins ca inadmisibile sesizările formulate, precizând că simpla trimitere la un text din [Constituție](#), fără explicarea pretinsei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea, *mutatis mutandis*, [DCC nr.44 din 22 mai 2017](#), §19; [DCC nr.30 din 29 martie 2018](#), §22; [DCC nr.145 din 29 noiembrie 2018](#), §15; [DCC nr.102 din 3 octombrie 2019](#) §17; [DCC nr.130 din 2 decembrie 2019](#), §23, [DCC nr.151 din 26 decembrie 2019](#), §16; [DCC nr.5 din 20 ianuarie 2020](#), §20).

19. În aceste condiții, având în vedere enumerarea prevederilor constituționale în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, Curtea nu poate identifica în mod rezonabil nicio critică de neconstituționalitate.

20. De asemenea, Curtea menționează că dispozițiile criticate au mai constituit obiect al unei sesizări. Astfel, prin [Decizia de inadmisibilitate nr.24 din 10 martie 2017](#), Curtea a declarat inadmisibilă sesizarea nr.129g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 12 și 13 din [Legea nr.499 din 14 iulie 1999](#) privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

21. În decizia citată *supra*, Curtea a reținut că statul dispune de o marjă largă de apreciere în domeniul drepturilor sociale, iar drepturile prevăzute de articolul 47 din [Constituție](#) nu garantează

persoanelor un nivel concret de asigurare socială. Garanțiile sociale nu au un caracter necondiționat, legiuitorul fiind în drept de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale. Astfel, modul de stabilire a alocațiilor sociale de stat reprezintă o opțiune a legislatorului, acesta fiind liber, în funcție de resursele financiare disponibile, să stabilească acordarea acestui drept, conținutul și limitele acestuia, precum și condițiile în care poate fi acordat atunci când realitățile economice și sociale o impun (DCC nr.24 din 10 martie 2017, §22-23).

22. Totodată, având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, atât considerentele, cât și soluția din decizia menționată își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

23. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin.(1) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și a articolelor 61 alin.(3) și 64 din [Codul jurisdicției constituționale](#), Curtea Constituțională

DECIDE:

1. Se declară *inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 13 din [Legea nr.499 din 14 iulie 1999](#) privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, ridicată de către dl Veaceslav Cenușa, parte în dosarul nr.3-692/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTE

Vladimir ȚURCAN

Nr.15. Chișinău, 10 februarie 2020.